

**HIJVEN AALKOE
GOVLEMEABPARAATINE**

Bæjhkoehtamme siebrijste
Govlemeheaptoji Rijkhesiebrje (HLF) jïh Norsk
Audiografforbund (NAF) dåarjone sielteste
Leverandørforeningen for helsesektoren (LFH),
govlemegoevtese, njoktjen 2006.

Tjaelije Maren Bækkelund Ellingsen
Guvvieh: Anna Lunder
Hammoe: Morten Borgstad
Paehperedeellije: Papyrus AS.0
Dorjemasse: Jonny Fladby AS.
Paehpere: MultiOffset, 120g

SISVEGE

Kapihtele 1: Akte orre aarkebiejjie

Kapithtele 2: Guktie bieljie jñh govleme fungeradieh?

Kapihtele 3: Gie maahta viehkiehtidh?

Kapihtele 4: Govlemeabparaate

Kapihtele 5: Hijven aalkoe govlemeabparaatine

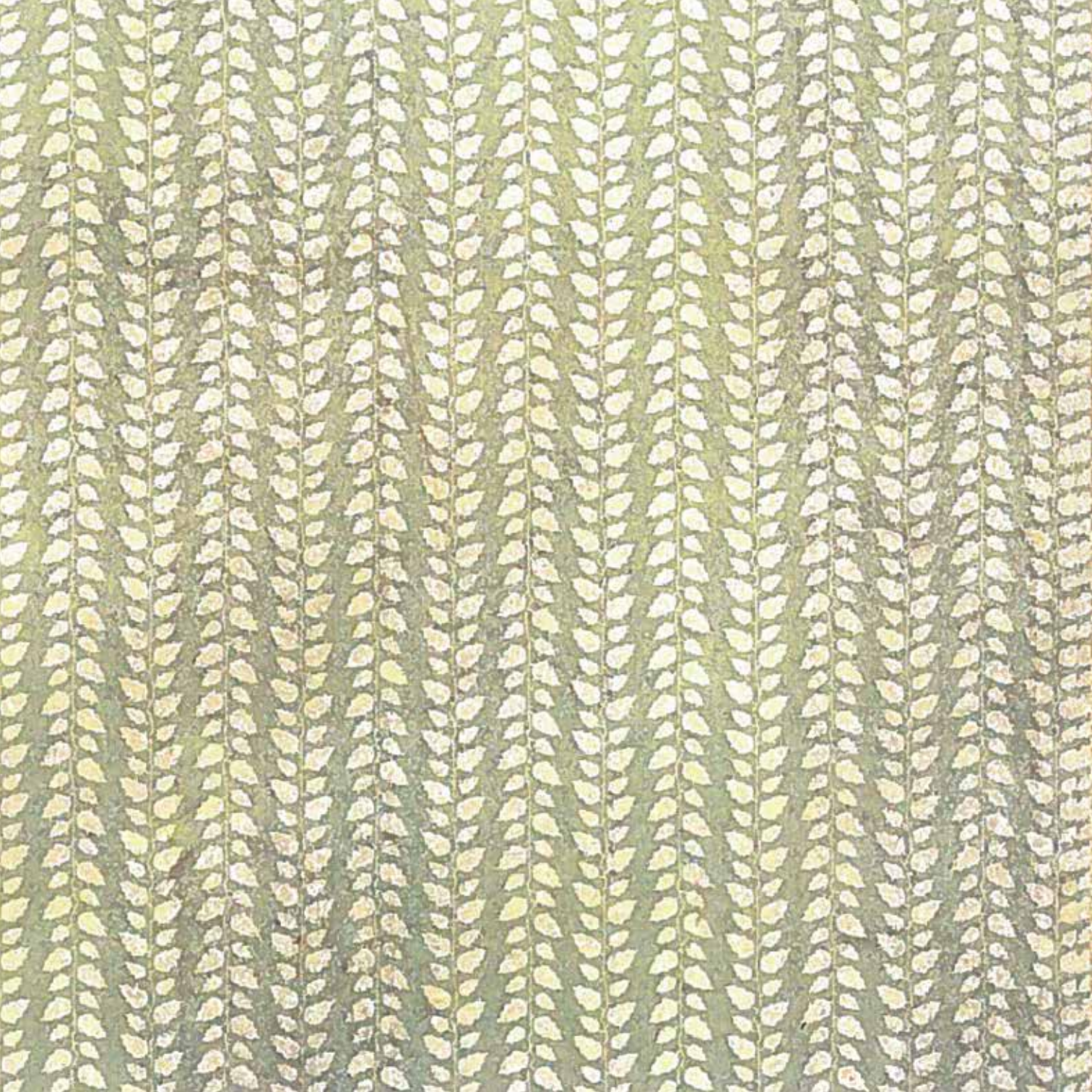
Kapihtele 6: Govlesadteme aarkebiejjien

Kapihtele 7: Hijven viehkiedirregh

Kapihtele 8: Dov reaktah

Kapihtele 9: Govlesadtemebievnesh

ÅVTEBAAKOE

Daate akte gærja dutnjien mij nåakelaakan gávla. Mejtie aadtjen vueptiestamme datne nåakebelaakan govlh, jallh nåakelaakan govleme aktem bodtem, dellie maahatah gellie gyhtjelassh utnedh. Daate gærja maahata dutnjien jijnjh vaestiedassh vedtedh dan bijre maam govlemen bijre onderdh.

Man åvteste nåakelaakan govlem? Naan jeatjebh seamma tsiehkesne gååvnesieh mejgumie maahatam soptsestidh? Govlemeabparaate namhtah? Guktie edtjem bööremeslaakan bearkadidh mubpiejgumie ektine? Maam daelie darjoem?

Jis vielie onderdh, men mïsse ij vaestiedassem daesnie gaavnh - ih edtjh bïlledh vielie bïevnesi jïh viehkien bijre birredh. Datne govlehtallemebïevnesh gaavnh ïedtjeladtjesiebride, viehkievierhtiejarngide, govlemeabparaateedeellijidie jïh govlemejarngide dejnie

minngemes sæjrojne gærjesne. Daesnie jeenjesh mah sijhtieh jïh maehtieh datnem viehkiehtidh!

Gæjhtoe audiograafe Gøril Haukøyse jïh govlemeabparaateutniejidie Marte O. Vale jïh Jorunn Fredheim dej åajvoeh dåarjohj åvteste daan gærjese.

Bïevnesematerijelle govlemeabparaatedeellijistie jïh produsentijste, utnijesiebrieh jïh NAV lea dåarjoem vadteme juktie daam gærjam darjodh.

Bæjhkoehtamme siebrijste Hørselhemmedes Landsforbund (HLF) jïh Norsk Audiografforbund (NAF) aktene lihke laavenjostosne govlemegoevtesinie siebresne Leverandørforeningen helsesektoren (LFH).

Oslo, njoktjen 2006 (staeriedamme ruffien 2015)

KAPIHTELE 1: AKTE ORRE AARKEBIEJJIE

Jijnjh domtेश maetieh bāetedh gosse govlemem dassa. Naaken sārkoem demtेश gosse aktem dan vihkeles daajem dassa. Māerie akte seamma sējhme domtese, jīh naaken tuhtjesh lea ovreakta raaktan sijjesh edtjesh nāake govlemenie dāārresidh. Sāemies almetjh oktegh domtoeh dan āvteste geervebe sjīdteme mubpiejgumie soptsestidh, mearan jeatjebh nyōjhkoeh dah govlemem dasseme.

*Tjoejem govlem, men im guarkah mij
jehtasāvva. Ij leah vielie seamma aelhie
meatan ārrodh mubpiejgumie soptsestidh.
Jabjoeh jīh ālkoestamme domtem.*

Skraejrie

Vihkeles datne jījtje skraejriem ātnah govlemeabpaaatine aelkedh. Jījtje tjoerh sijjtedh aelkedh viehkiedirregem nuhtjedh, jīh ij ajve dan āvteste dov līhkemes fuelhie jehta datne dam daarpesjh. Jis govlemeteeste vuesehte datne nāakelaakan govlh, dellie akte aevhie dan varke govlemeabparaatine aelkedh goh gāarede. Akte dejstie vihkielommes fāantojste dīsse lea govlemesysteeme tjuara tjoejem āadtjodh juktie soptsesgoerkesem tjāadtjoehtidh.

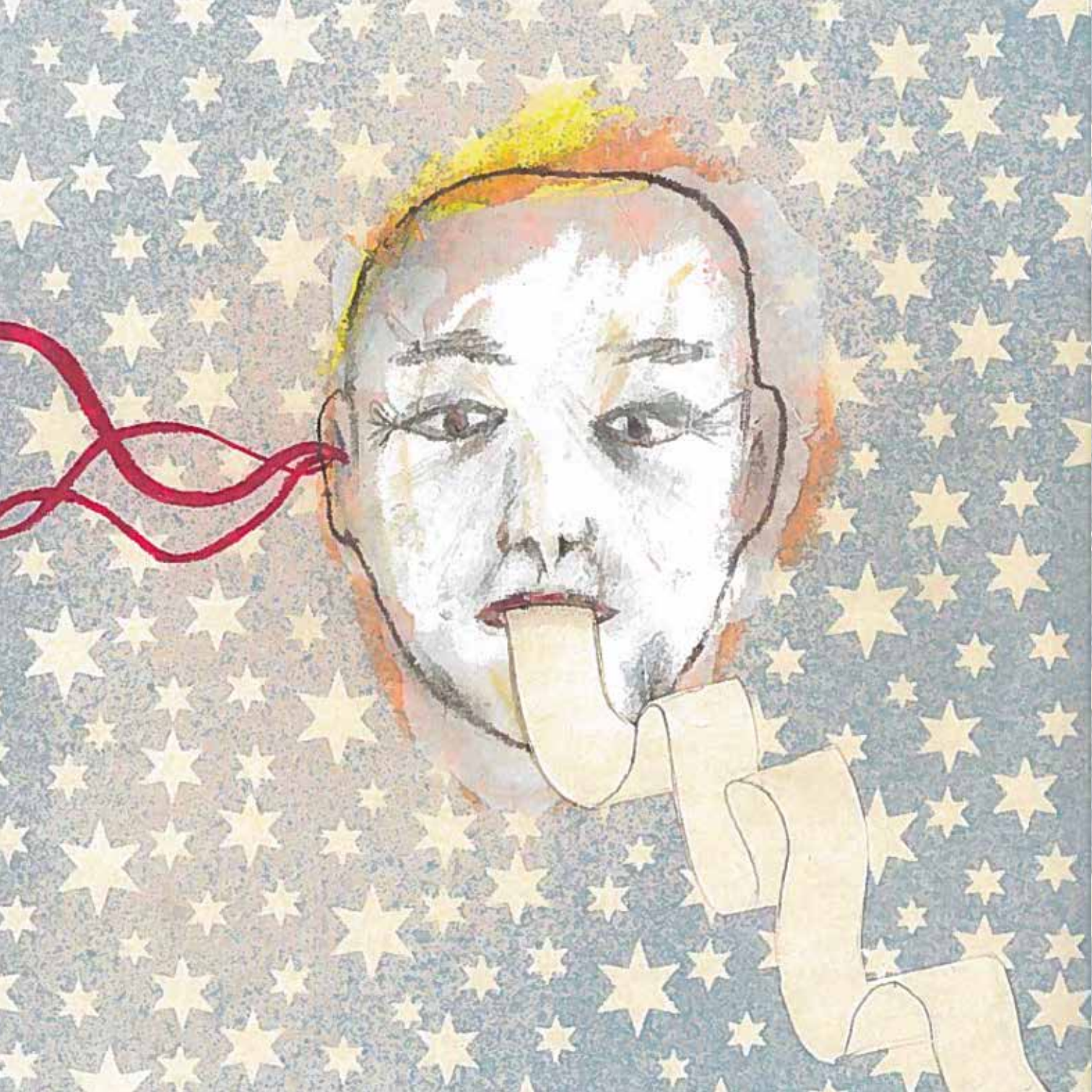
Vuejniēh āvtese

Maahta stoerre jīh smaave haestemh sjīdtedh gosse govlemem dassa. Sijjeste viertiestidh guktie jieledē daelie sjīdteme dejnie tījjine gosse hijvenlaakan govlih, maahta vāejsehke ārrodh tjelmide utnedh dejnie hijven raerine dejtie haestiemiēdie mejtie dāastoeh goh govlemeheaptoes. Nuhtjīh vierhtide dov bījre. Gihtjīh viehkien jīh raerien bījre faagealmetjījstie jīh jeatjah utniejījstie. Vaeltieh meatan fuelhkiem jīh voelpetjīdie.

Mijjesh golme raeresh tjōōnghkeme mejtie maahta hijven ārrodh meatan utnedh:

- Meatoeh jījtsadth datne nāakelaakan govlh.
- Ārroeh eerlege! Soptsesth mubpiejgumie datne nāakelaakan govlh.
- Datne edtjīh krievenassh bīejedh dov byjreskasse. Dah edtjesh datnem krōōhkedh, guktie datne damth datne akte seamma stoerre bielie soptsestimmeste jīh ektievoeteste goh akte mij iemielaakan gāvla.

KAPIHTELE 2:

GUKTIE BIELJIE JÏH GOVLEME FUNGERADIEH

Daennie kapihtelisnie maah tah vielie lohkedh guktie bieljie jÏh govleme fungeradieh.

Bieljie akte geerve årgaane dovne hammoen bijre jÏh guktie fungerede. Jijnje edtja steammadidh ihke mijjieh edtjebe hijvenlaakan govledh, jÏh jijnje mij maah ta tsevtse dh ihke mijjieh maeh tebe nåakebe govlemem åadtjodh. Gosse nåakelaakan gåvla dellie dÏhte maah ta gÏeleev tiedimmie m tsevtse dh jÏh guktie mijjieh buektiehtibie mubpiejgumie baakoejgumie soptsestidh. Bieljie lea juakasovveme golme bielie; ålkoebieljie, gaskebieljie jÏh sisnjeldsbieljie. Bieljie tjoejebaaroeh bæjjese vaalta byjreskijstie. Daah tjoejebaaroeh guhkiebasse sedtesuvvieh aajlese gusnie toelhkestamme sjædta goh tjoeye.

Ålkoebieljie

Ålkoebieljesne bieljiemuslinge jÏh bieljieraekjie. Tjoejebaaroeh feengkesuvvieh bieljiemuslingeste jÏh foeresjamme sjidtieh bieljieraekien tjÏrrh tråammaskÏelten gåajkoe, mij lea bieljieraekien sisnjemes.

Gaskebieljie

Gaskebieljie akte onne tjehtjele gusnie voejnge, tråammaskÏeltine dennie aktene gietjesne jÏh dejnie gaavnjeres klaasine dennie mubpene. Dej gaskem golme bieljeskaadterh mej nommh ambolte, vietjere jÏh stigbøyle. Gosse tjoejebaaroeh tråammaskÏeltem dievviedieh dÏhte langkese, jÏh bieljeskaadterh aelkieh svihtjedh. Daate svihtjeme jårhka goh svihtjeme tjaetsesne sisnjeldsbieljesne dan gaavnjeres klaasen tjÏrrh.

Sisnjeldsbieljie

Sisnjeldsbieljesne tjaetsie jÏh vååjnoe goh gyhtselengåetie. Aktene membramesne medtie 30.000 onnohtje voepteceallah mah aelkieh svihtjedh gosse tjoejelankasimmie tjaetsiem svihtjedahta. Daate svihtjeme elektrihkeles signaalh sjugnede voepteceelljste govlemeneervese.

Mij mænngan heannede?

Govlemeneerva dejtie elektrihkeles signaal-ide govlemejarngese seedtie aajlesne. Easkah daesnie tjoeye mïelem vada, jïh viertiestamme sjædta tjoejigujmie mejtie aarebi govleme. Åehpies tjoejh guarkebe, ovnohkens tjoejh maetieh mijjem jueriedisnie darjodh. Dotkeme vuesehte govlemejarnges 6 -8 våhkoeh daarpesje tjoejeguvvine haarjanidh. Maahta hijven årrodh daejredh jis edtjh aelkedh govlemeabparaatine haarjanidh.

GUKTIE TJOEJEM DÅÅJROE

Gosse tjoejem darjobe dellie molekyll elmesne aelkieh svihtjedh jïh gaevieh sjugniedieh. Frekvense lea lãhkoeh gaevijste fierhtene sekundesne jïh möölesåvva Hertzine (Hz). Siegkies tjoejh gellie gaevieh utnieh fierhtene sekundesne, jïh mïrhke tjoejh vaenie gaevieh utnieh fierhtene sekundesne. Akte iemie bieljie maahta govledh 20 Hz - 20 000 Hz (amma 20 gaeviej raejeste fierhtene sekundesne 20 000 gaeviej raajan fierhtene sekundesne). Åejviesijjie soptsestæmman lea gaskem 500 Hz jïh 4000 Hz. Siejhme mijjiej voestegh dassæbe sæmies dejstie siegkies tjoejijste gosse bãarasãbpoe sjïdtebe. Aktene soptsestimmesne daate sæjhta jiehtedh konsonaanth gaarvenieh, dan åvteste dah leah dejnie jollebe frekvensesijjine. Gosse konsonaanth aktede baakoste gaarvenieh maahta geerve sjïdtedh dam quarkedh.

VOLUME

Tjoejen vieksiesvoete möölesåvva desibelesne (dB). Akten iemie bieljien govlemenjjeptjie lea 0-20 dB, jïh vaejvienjjeptjie lea medtie 120 dB. Iemie soptsestimmie lea 65 -75 dB.

JOEKEHTS SÅARHTS GOVLEMETEEHPEMH

Gellie fåantoeh gãåvnesieh man åvteste govleme nåakebe sjædta. Mearan muvth leah rekadamme nåakebe govleminie, muvth maetieh nåake govlemem åadtjodh mænngan jieliedisnie. Doh ellen jeanatjommesh gujht nåakebelaakan guvlieh gosse bãarasãbpoe sjïdtieh. Guktie almetjh govlemeteehpemem dååjroeh lea joekehts almetjistie almetjasse. Göökte almetjh seamma govlemesievine maetieh dan åvteste dåeriesmoeride, mah leah govlemeteehpemasse ektiedamme, joekehtslaakan dååjredh.

Mekanihkeles govlemeteehpemh

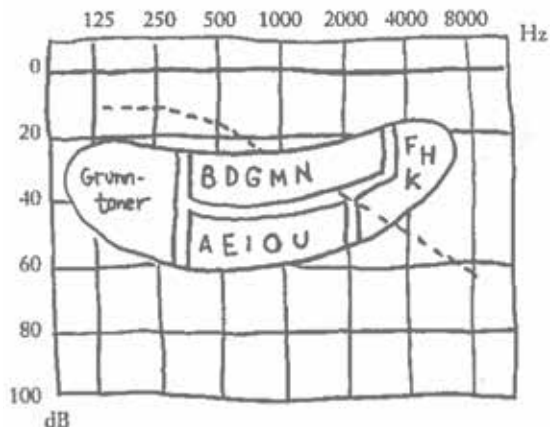
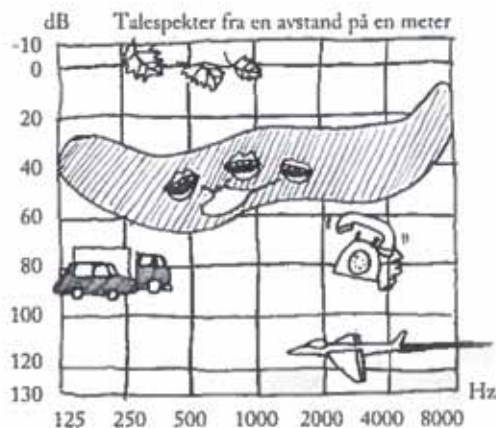
Akte mekanihkeles govlemeteehpeme sæjhta jiehtedh akte skaara lea sjïdte desnie gusnie tjoeye edtja dan sisnjelds bieljese vuelkedh. Jïjnje gaessie, raejkie trãammaskieltesne, tjaetsie gaskebieljesne jallh määra sjïdte gaskebieljesne mij ij leah iemie, leah sæmies dejstie fåantojste man åvteste mekanihkeles govlemeteehpemem åadtje.

Sensorinevrare govlemeteehpemh

Jis akte skaara dennie sisnjelds bieljesne dellie sensorinevrare jallh nevrogene govlemeteehpeme gohtjesávva. Akte sensorinevrare govlemeteehpeme lea ihkuve, jñh dam maahta sveekes baahtjierdidh operasjovnine jallh baadtajgumjie, men maahta hijven viehkiem aadtjodh govlemeabparaateste. Datne maahtah heerredidh govleme sagke naakebe sjædta jis tjarke gijjiem slyöhph. Aktine sensorinevrare govlemeteehpeminie maahta geerve årrodh soptsestimmiem govledh jis jijnje gijjie duekesne. Saaemies siegkies tjoejh, goh ledtielaavlome, maehtieh eevre gaarvanidh jñh datne tjoerh daamtaj birredh doh mubpieh mubpesth jiehtieh maam jiehtieh, dan ávteste govloe goh gaajhkesh máaveldeminie. Aajla gidtjñ ij gaajhkh tjoejh jñh frekvensh vueptesth mah leah daerpies juktie tjoejese mielem vedtedh.

Göökte illustrasjovnh:

Dov audiograafen luvnie datne aadtjeme - jallh sijtht aadtjodh - aktem audiogrammem mij aktem grafihken bijjieguvviem vadta dov govlemen bijre. Datne maahtah audiogrammem viertiestidh daej guvviejgumjie juktie lissiehtamme goerkesem aadtjodh maam dov govlemeteehpeme sæjhta jiehtedh. Daah guvvieh aaj maehtieh hijven viehkiedirreginie årrodh ihke fuelhkie jñh voelph edtjiejh vielie dov govlemeteehpemistie guarkedh.

KAPIHTELE 3:

GIE MAAHTA VIEHKIEHTIDH?

Daennie kapihtelisnie aktem bijjeguvviem åadtjoeh dehtie viehkiea-bparaatete mij dov bijre gååvnese. Muvhth dejstie dagke joe vuepti-estamme?

Bieljie-njuenie-tjeapohke-spesialiste (BNT)

Åajvahkommes dov staeriesdåaktere datnem akten bieljie-njuenie-tjeapohke-spesialistese (BNT-dåaktere) seedtie. D'hte dov bieljih goerehte. Såemies BNT-spesialisth aktem audiograafem utnieh mij govlemeteestem vaalta j'ih govlemeapbaraath sjiehtede, mearan mubpieh tjuerieh datnem guhkiebasse seedtedh dov gietskemes govlemejarnge.

Govlemejarnge

Doh ellen jeanatjommesh skiemtjegåetieh aktem govlemejarngem utnieh goh akte bielie bieljie-njuenie-tjeapohke-goevtesistie, dov staeriesdåaktere maahta datnem dohkoe seedtedh. Daesnie maehtieh gaskem jeatjah aktem eensigåbpoe salkehtimmiem darjodh dov

govlemistie, diagnovsem buektedh - j'ih datne åadtjoeh govlemeapbaraath pryövedh. Govlemejarngesne maahtah gaskesadtedh bieljie-njuenie-tjeapohke-spesialistie, audiograafigujmie, audiopedagogigujmie j'ih audioingeniöörigujmie.

Audiograafe

Audiograafh aktem vihkeles råållam utnieh govlemehoksen sisnjelen. Doh vihkielommes barkoesuerkieh Leah govlemem salkehtidh j'ih (re) habiliteradimmie govlemeheaptoes almetjijstie. Dan sisnie salkehtimmie daerpiesvoeteste, sjiehtedimmie govlemeaparaatijste j'ih teknikheles viehkied'irregijstie, b'ihkedimmie, ööhpehtimmie j'ih råajvarimmieh mah heerredieh mij akt govleminie heannede.

Audiopedagoge

Audiopedagoge maahta datnine soptsestidh, dutnjien biëvnesh jïh strategijh vedtedh guktie govlemeteehpeminie jielehd. Maahtah gaskem jeatjah viehkiem åadtjodh guktie edtjh haarjanidh fuelhkine govlesadtedh. Jis daerpies barkoesijjesne jallh skuvlesne sjiëhteladtedh, audiopedagoge maahta datnem dejnie viehkiehtidh. Säämies audiopedagogh aaj goltelimmiehaarjanimmine giehtelieh utniejidie dovne govlemeabparaatine jïh cochlea implantaatine.

NAV Viehkiedirregejarnge

Gaajhkesh mah ihkuve govlemeteehpemem utnieh, maehtieh ohtsedh viehkiedirregh namhtah löönedh NAV Viehkiedirregejarngeste. Tjuara ohtsemem tjaeledh jïjtse goeresne NAV:ste mah gäävnesieh sijjesne www.nav.no, nuelesne “Hørselshjelpemidler”. Audiograafe, govlemeviehkie jïh NAV viehkiedirregejarnge maehtieh datnem viehkiehtidh viehkiedirregh ohtsedh. NAV Viehkiedirregejarnge fierhtene fylhkesne.

Tjielten govlemeviehkie

Gaajhkh tjielth diëdtem utnieh govlemeviehkiem utnedh mij maahta datnem viehkiehtidh gaskem jeatjah ohtsemidie dievhtedh, pryövedh jïh liërehtidh guktie viehkiedirregidie nuhtjedh.

Pliërehke

Akte pliërehke lea akte almetje mij guhkiem govlemeabparaatem nuhtjeme jïh mij sov govlemeteehpemem jååhkesjamme, jïh buektiehtamme vaane sjiëdtedh sov govlemeabparaatine, jïh maahta mubpieh viehkiehtidh seamma tsiehkesne. Dihte almetje lea tjiërrehtamme Hørselhemmedes Landsforbunden (HLF) liërehtimmieprogrammem pliërehkidie. Maahtah HLF:ine govlesadtedh juktie vielie biëvnesh åadtjodh pliërehkefaalenassen biÿre dov lihkebisnie.

Statped

Statped tjieltide viehkehte mah diëdtem utnieh ihke govlemeheaptoes almetjïh liërehtimmesne maanagiërtesne jïh skuvlesne dam sjiëhteladtemem åadtjoeh misse kriëvenassh utnieh.

Skuvlh jïh maahtoejarngh

Muvhth skuvlh jïh maahtoejarngh gäävnesieh gusnie viehkiem jïh ööhpehtimmiem faalehtieh bieljehts almetjidie jïh maanide jïh noeride mah nåakelaakan guvlieh. Muvhth maahtoejarngh aaj kuvsjh jïh ööhpehtimmiesoejkesjh utnieh geerve almetjïh mah nåakelaakan guvlieh.

NAV

Jis dâriesmoerh âadtjoeh dov barkoetsiehkine govlemeheaptoen gaavhtan, maahta govlesadtedh dov barkoevedtiejinie, mij dov voenges NAV-kontovrine ektine, gaskesem öörnede barkoeraeriestimmiekontovrine (ARK) dov fylhkesne jis daerpies. Maahtah aaj jïjtje govlesadtedh NAV:ine jïh ARK:ine. Muvhti veajkoej sæjhta viehkien mietie gihtjedh NAV maahtoejarngeste sjehteladtemasse jïh meatanârroemasse.

Govlemeabparaatedeellijh

Govlemeabparaatedeellijh maehtieh dutnjien bëevnesh vedtedh ovmessie govlemeabparaati jïh jeatjah viehkiedïrregi bijre. Vuartesjh govlesadtemebïevnesh gærjan minngielisnie.

Govlemeheaptoji Rijkiesiebrie (HLF)

Govlemeheaptoji Rijkiesiebrie (HLF) lea ïedtjeladtjesiebrie dejtie mah govlemeheaptoes, bieljehts sïjdteme, CI-operaradamme, almetjh mah barkeminie, eejhtegidie bieljehts maanide, dejtie mah tinnitusem jïh méniérem utnieh. Datne maahtah vielie HLF:n bëjre lohkedh 6. kapihtelisnie.

Datne govlesadtemebïevnesh gaavnh muvhtide bielide daehtie viehkieabparaatete gærjan minngiebielesne.

KAPIHTELE 4:

MIJ AKTE GOVLEMEABPARAATE?

Daennie kapihtelinie buerebe daajroem áadtjoeh mij akte govlemeabparaate lea, jìh mij lea joekehtsidie dejnie ovmesseie abparaatine.

Mij akte govlemeabparaate?

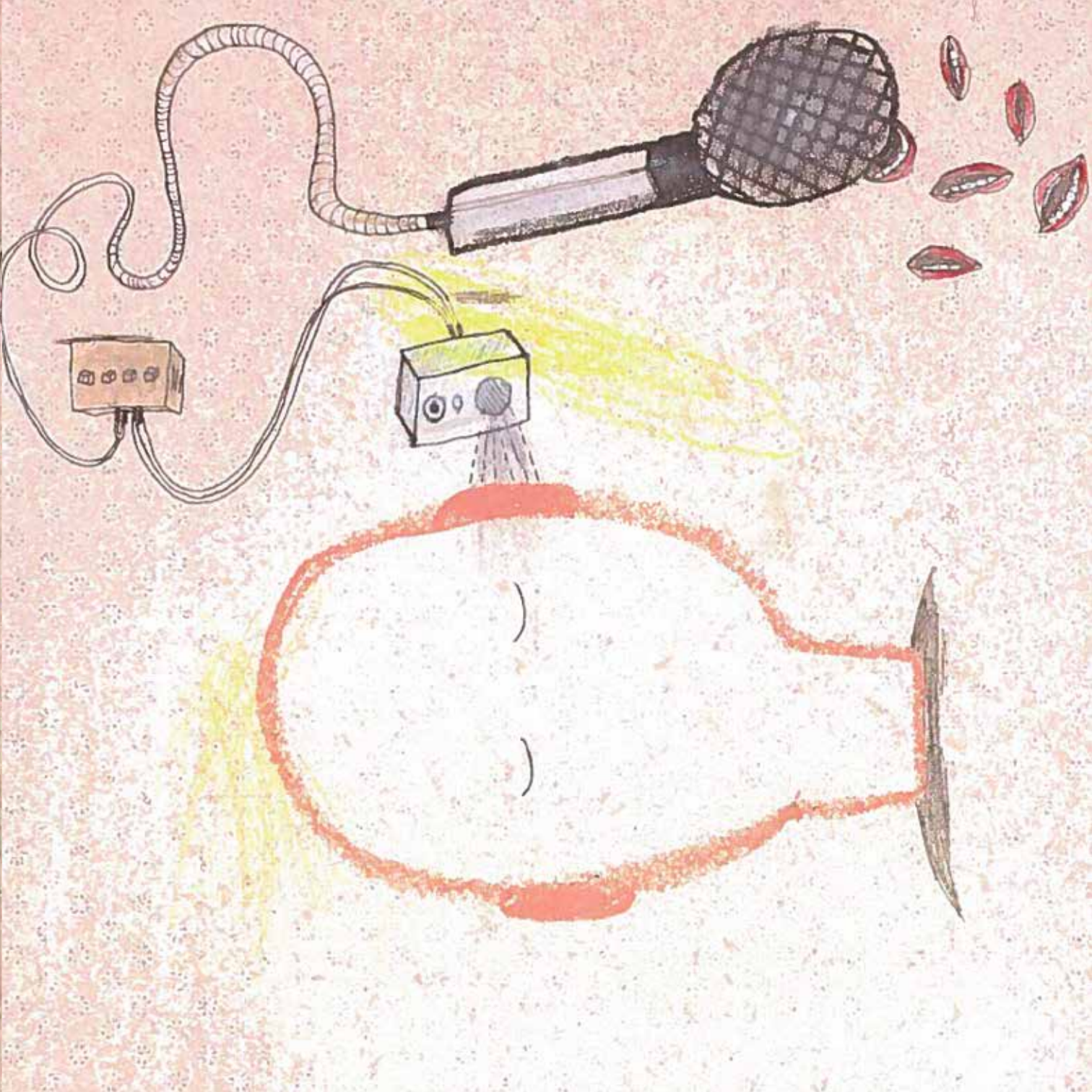
Akte govlemeabparaate lea akte onnohtje tjojedalhketje. Desnie akte energijegaaltije, mikrofovne, forsterkere jìh høytalere. Govlemeabparaate átnasávva juktie tjojeguvviem nænnoesábpoe darjodh jìh dan ávteste govlesadtemem bueriedidh. Tjojeje bæjjese feengkesávva mikrofovnen tjìrrh, jìh tjojejebaaroelektrihkeles signaalide jorkesieh. Akte onne forsterkere signaalen intensiteetem lissehte, ávtelen signaalh vihth jorkesieh akten høytaleren tjìrrh jìh bieljieraejkien sijnse foeresjamme sjidtieh akten høyttaleren tjìrrh.

Geajnoe akten buerebe govlemasse

Guhkiem vaasa vaane sjidtedh govlemeabparaatem nuhtjedh. Datne edtjìh vaane sjidtedh akten orre tjojegávvan jìh akten orre teknologijese. Vihkeles datne ih gáajparosth jìh govlemeabparaatem akten skáapen sijnse biejh-, jalhts ij sjidth naemhtie guktie datne lih veanhtadamme dallah.

MAN ÁVTESTE IJ GOVLEMEAPBARAATE MAEHTIEH IEMIE GOVLEMEM BÁÁSTEDE VEDTEDH?

Vuesiehtimmien gaavhtan jis bieljiem aktine pianovinie vierteste, dellie fierhte tovná aaj sov vihties sijnjem átna gyhtselegáetesne (sisnjelds bieljie). Baajebe májhtajidh mah skaarah akte pianove maahta áadtjodh. Tangenth maehtieh napkedh, muvth báajhtoeh tovnah áadtjoeh, muvth eah gáaredh nuhtjedh gænnah jallh muvth eah tovnám vedtieh ávtelen guhkiem mænngan dejtie deadteme. Ij maehtieh geerve árrodh guarkedh akte melodije mij spealasávva aktene dagkeres pianovisnie maahta geerve árrodh damtjidh! Naemhtie bieljine aaj. Ij leah ajve tjojejen vieksiesvoete mij maahta náakebe sjidtedh. Tjojeje maahta mádtsoeh sjidtedh, maahta geerve árrodh mahte göökte eevre seammapieres tjojei gaskem juekedh (vuesiehtimmien gaavhtan s jìh f) jallh maahta geerve árrodh göökte tjoejh joekehtidh jis eevre sinsitnien minngesne báetieh (vuesiehtimmien gaavhtan gosse almetjìh varke soptsestieh). Jeenjesh dan ávteste jiehtieh dah guvlieh, dah eah ajve buektehtìh baakojde joekehtidh. Govlemeabparaate maahta ajve viehkiehtidh tjojejen vieksiesvoetine mij hiejjesábpoe sjidteme, jìh dam tjarkebe darjodh.

JOEKEHTS SÁARHTS GOVLEMEABPARAATH

Jienebh sáarhts govlemeabparaath gáávnesieh. Dov audiograafe sæjhta datnem viehkietidh dam abparaatem gaavnedh mij bööremes dutnjien jïh dov govlemeteehpemasse sjeahta. Daesnie akte bijjieguvvie dej ovmessie govlemeabparaatigujmie:

Bieljien-duekesne-abparaath (BTE-apparaath)

Jijtjehke govlemeabparaate lea bieljien duekesne.

BTE-abparaate sjïere dorjesovveme dâmhpine.

Abparaate bieljien duekesne lea dabranamme akten bieljiedâmhpese aktine plastihkegietjine. Dagkerh sáarhts abparaath áajvahkommes telespolem jïh vieksiesvoetekontrollem utnieh. Maahta daejtie abparaatide sjïehtedidh dejtie jeanatjommes govlemeteehpemie. Daejtie sáarhts abparaatide tjoerh bieljiedâmhpah utnedh mah sjïerelaakan dorjesuvvieh dov bealjan. Akte bieljiedâmhpah tjoejem buakta bieljieraejkien sijse jïh govlemeabparaatem bieljiesne stabiliserede.

RITE-abparaate akte BTE-abparaate gusnie høytalere lea biëjesovveme bieljieraejkesne ektiedamme abparaate aktine siegkies ledninginie jïh daamtaj akte siejhme dâmhpah (dome) sijjeste sjïeredorjeme dâmhpah. Destie abparaate unnebe sjædta jïh såemies akustiske aevhkieh vadta gosse høytalere lea bieljieraejkesne. Gåarede sjïeredorjeme dâmhpam aaj utnedh RITE-abparaatide. Joekehte maalleste maalleste mah dalhketjh, telespole jïh jeatjah reguleradimmienuepieh mah lissine gáávnesieh.

Gaajhke-bieljesne-abparaath

Daate lea govlemeabparaath gusnie abpe teknikke lea biëjesovveme akten skaalen sijse mij bieljieraaakan biëjesávva. Jearohke bieljien stoeredahkeste jïh man stoeerre govlemeteehpeme lea, abparaath maehtieh deellesovvedh telespoline jïh vieksiesvoetekontrolle.

Máaradibrehtamme govlemeabparaate

Máaradibrehtamme govlemeabparaate (BAHA) lea akte göökte-biehkiesysteeme. Dïhte lea dorjesovveme aktede titaneimplantaatete maam gaalloemáaran sijse opererede bieljien duekesne, jïh jïjtjehke govlemeabparaate mij biëjesávva implantaatete. Máaradibrehtamme govlemeabparaate átnasávva mekanihkeles govlemeteehpemisnie, jïh juktie tjoejem sirtedh gápmoehbieleste akten bieljehs bealjan. Govlemeabparaate akustiske tjoejem jarkele lankesidie mah sertiestuvvieh dan sisnjelds bealjan implantaaten jïh gaalloemáaran tjïrrh. Dah mah dagkerh sáarhts govlemeabparaath utnieh Leah skaarah áádtjeme álkoebieljesne jïh guhkies gaskebieljieovlemh mah guhkiem vaesieh.

Cochlea implantaate (CI)

Cochlea implantaate faalesávva áajvahkommes govlemeheaptoes almetjidie mah dan stoeerre govlemeteehpemh utnieh guktie onne jallh ij naan nuepie gáávnesie soptsesem govledh aktine siejhme govlemeabparaatine. Akte Cochlea implantaate lea akte geerve govlemetehkeles viehkiedirrege gusnie opererede implantaatem elektrodigujmie dan sisnjelds bieljien sijse, jïh aktine soptsestimieprocessorine mij lea bieljien álkolen. Tjoejie bæjjese feengkesávva aktede mikrofovneste mij dejtie akustiske signaalide jarka elektrihkeles signaalide tjoejeprocessoresne. Tjoejeprocessore signaalide seedtie akten spolan tjïrrh implantaaten gáajkoe njaltjan nuelesne. Spola steeresávva implantaaten bijjelen aktine magnetine. Implantaate signaalide guhkiebasse seedtie elektrodi gáajkoe sisnjelds bieljiesne, mij govlemeneervam tsavtsa. Daate aktem kruepieslaaketje lánkoem vadta iemie tjoejeste, men nuekies hijven ihke skïemtjije gávla. Vihkeles tjïertestidh almetje tjuaa guhkiem haarjanidh goltelidh jis edtja hijvenlaakan govledh CI:ne.

Maahta væjsehke årrodh dov govlemeabparaatem tjirkedh, dan åvteste datne dihte mij d'iedtem åtna abparaaten åvteste dastegh dihte irhkesåvva jallh datne dam dassh. Goh lihtsege siebresne Hørselshemmedes Landsforbund, åadtjoeh HLF:n Govlemeapparaatetjirkemem meatan lihtsegevoetesne

LIJKIEDÏRREGH

Dejtie jeanatjomes orre sårhts govlemeabparaatide nuepie gååvnese lijkiedÏrregh utnedh, goh dihte mij goht-jesåvva streamer. Daate sæjhta jiehtedh tjoeye tråarehts sertieståvva govlemeabparaatide, vuesiehtimmien gaavhtan TV:ste, mobijletellefovneste – akten seedtijen tjÏrrh. Gosse edtja govlemeabparaatem veeljedh byöroe dam aaj varjasjidh, jÏh jis orre govlemeabparaatem åtnah maahtah goerehtidh mejtie nuepie gååvnese dag-kerh dalhketjh utnedh dov abparaatese, jÏh daarpesjh. Såemies govlemeabparaath aaj maajhkontrollem utnieh.

GOVLEMEABPARAATEM VEELJEDH

Audiograafine ektine edtjeh govlemeabparaatem veeljedh. Mujhtieh govlemeteehpeme lea eevre individuelle, jÏh dan åvteste maahta heannadidh dihte abparaate mij kraannese sjeahta, ij leah seamma hijven dutnjien. Dov audiograafe maahta datnem bihkedidh naemhtie guktie datne aelhkebelaakan guarkah maam daarpesjh. Gihthj jÏh soptsesh audiograafine, guktie dijjieh maehtede abparaatem gaavnedh mij lea dov daerpiesvoeti mietie. Daennie prosessesne tjoerh dagke veanhtadidh abparaatem gellien aejkien sjÏehtedidh, jallh jeatjah sårhts abparaath pryövedh.

SJÏEHTEDIMMIEN SJÏEKENISNIE GOVLEMEABPARAATESTE , BYÖRH

...nuepiem åadtjodh jienebh govlemeabparaath pryövedh

....nuepiem åadtjodh haarjanidh

....abparaatem dibrehtidh

....abparaatem bieljeste vaeltedh

....batterijem målsodh

....govlemeabparaaten joekehts

sjÏehtesjimmienuepieh giëtedidh

.. bÏevnesh åadtjodh

.... guktie govlemeabparaate fungerede

.... guktie abparaatem reejnedh jÏh jurjedh

.... maam edtjeh darjodh jis abparaate ij fungeredh

.... gusnie batterijh åastah

.... jÏjtjedh govlemetsiehkien bijre

audiogrambuerkiestimmie

.... jeatjah govlemeteknihkeles viehkiedÏrregi bijre jÏh

dagke aaj dejtie pryövedh

.... guktie ånnetji ånnetji vaane sjædta

govlemeabparaatem nuhtjedh

.. bÏevnesh åadtjodh

.... ïedtjeladtjesiebriej bijre

....kuvvsje govlesadtemehaarjanimmien bijre jÏh maam

effektide dihte åtna guktie soptsesem dååjroe

.... jeatjah syöhtehke instansti bijre gusnie maahta

viehkien ohtsedh

...nuepiem bååstede bætedh giëhtjedæmman/

fulkesæmman

.... jis mij akt mejnie ih leah madtjeles

.... dan guhkien datne vielie bÏevnesh daarpesjh

....jis vielie eensi haarjanimmien daarpesjh

govlemeabparaatem nuhtjedh

KAPIHTELE 5: HIJVEN AALKOE GOVLEMEABPARAATINE

Daennie kapihtelisnie mahtah vielie lohkedh guktie datne bööremeslaakan mahtah haarjanidh govlemeabparaatem nuhtjedh. Mijjeh datnem juvnehtibie daan haarjanimmieprocessen bijre soptsestidh dov audiograafine.

Åahpenh dejnie orre govlemeabparaatine

Gosse govlemeabparaatem dutnjien sjehtede, dellie böevnesh åadtjoeh guktie mahtah govlemeabparaatem reguleradidh, batterijem målsodh, nuhtjedh jñh jurjedh, jñh guktie edtjñh govlemeabparaatem dibrehtidh jñh bieljeste vaeltedh. Hoksh datne åadtjoeh dam pryövedh mearan audigraafesne. Jeenjesh tuhtjeh hijven aktem almetjem meatan utnedh fuelhkeste jallh lihkemes almetjijstie, guktie jienebh daejtie böevnesidie åadtjoeh. Gaajhke maam audiograafe dutnjien soptseste, edtja aaj åtnoebñhkedimmesne tjåadtjodh mij govlemeabparaatine båata. Jis læjhkan jueriedisnie mænngan dam audiograafen luvnie govleme, mahtah viehkiem åadtjodh aktede plïerehkistie voengesne (lohkh vielie HLF:n plïerehkeöörnegen bijre 3. kapihtelisnie).

Aelkieh haarjanimmieprocessesem soejmetji

Govlemeabparaate sæjhata tjoejh tjarkebe darjodh mejtie ih leah govleme gellie jaepieh, jallh dagke ih gåessie gænnah govleme, jñh sæjhata guhkiem vaasedh dïsse haarjanidh. Hijven jis datne åadtjoeh govlemeabparaatem dan jijnjem nuhtjedh goh gåarede aalkoelisnie, men luhpie eejehtimmiem vaeltedh gosse sæjloeh. Juktie haarjanidh tjoejjigujmie byöroe unnemes govlemeabparaatine vaedtsedh 3-4 tæjmoeh aktene biejjesne. Maahta aaj væjsehke årrodh joeleds byjreskinie aelkedh gåetesne dov luvnie.

Daesnie naan raerieh guktie maahatah haarjanimmie aelkedh:

Åahpenh biejjeladtje siejhme tjoejigujmie

Vaedtsieh bÿjre jarkan dov hÿejmesne jÿh damtijh tjoejh mejtie dagke ih leah govleme akten tijjen. Gaavnehth aaj gubpede tjoejh bÿetieh. Åahpenh biejjeladtje tjoejigujmie goh tjaetsie mah gelkieh, paehpere mij kråabjege jÿh tellefovneringkeme. Aalkoeliesnie jÿjnjh tjoejh sijhtieh jeatjahlaakan govledh, men aellieh tjoeperdh – datne sÿjthth varke dejgumie haarjanidh.

Soptsesth mubpiejgumie

Gosse soptsestibie, dellie jÿjnjh geerve tjoejh darjobe. Ohtje barkoes aktem soptsestimmiem dÿeriedidh. Aelkieh gÿetesne dov luvnie viehkine gÿelgoltelidh mejtie datne damth. Pryövth dan mÿnngan soptsestimmiem goltelidh gusnie ånnetji vielie gÿijie. Datne sÿjthth varke vueptiestidh mejnie tsiehkine dov govlemeabparaate lea bööremes. Mujhtieh govlesadtemisnie dovne tsåatskelesvoete, konsentrasjovne jÿh kråahpegÿele. Datne sÿjthth vielie guarkedh gosse ååredæjjam jÿh gÿetesvihtjemh vuajnah. Årroeh desnie gusnie bööremeslaakan maahatah mubpiej ååredæjjam vuejnedh, jÿh aellieh fer guhkede destie.

Goltelh raadijovem jallh vuartesjh tv:m

Gosse edtjth raadijovem goltelidh jallh tv:m vuartasjidh, byörth hoksedh gÿahkoe gaskem datnem jÿh tv:m lea reaktöe. Pryövth aktine

gÿahkojne göökte jallh njieljie meeterigujmie jÿh böejh volumem akten daltesasse mij lea iemie jÿh sjiehteles mubpide. Jis volumekontrollem govlemeabparaatesne åtnah, dellie dam naemhtie böejh guktie sjiehteles. Dan lÿhkebe datne høytaleren lÿhke tjahkesjh jÿh dan vaenebe gÿijie duekesne, dan buerebe datne govth. Viehkiedÿrregg gÿååvnesieh mejtie maahatah nuhtjedh gosse vuesiehtimmien gaavhtan edtjth tv:m vuartasjidh. Jÿjnjh govlemeabparaath aktem telespolam sisnjieliesnie utnieh mij dorje datne maahatah teleslyngam nuhtjedh, jallh nuepiem åtnah tråarehts streamerem nuhtjedh. (Lohkh vielie viehkiedÿrregi bÿjre 7. kapihteliesnie)

Åahpenh joekehts goltelimmiebyjreskigujmie

Dan voestes våhkoen mÿnngan sÿjthth åehpies årrodh dej siejhme tjoejigujmie gÿetesne. Dellie maahatah aelkedh govlemeabparaatem nuhtjedh byjresisnie vielie gÿijine, vuesiehtimmien gaavhtan barkosne jallh stuerebe sosijaale tjåanghkojne. Haarjenh tjoejh jallh gÿelgolkese veeljedh jÿh utnieh fokusem ajve dejtie. Byögkeles sijjine, vuesiehtimmien gaavhtan hÿåalesavkesne, juvnehtibie datne dan lÿhke hÿåalijen tjahkesjh goh gÿåarede. Restaurantine jallh prÿhtjhgÿetine lea bööremes tjahkasjidh guktie ååredæjjam vuajnah dejtie mejgumie soptsesth. Akten gaatan mietie lea gujht annje geerve govledh, gusnie maahata gaajh jÿjnje gÿijie årrodh.

*Jis aalkah haarjanimmine vuesiehtimmien
gaavhtan aktene gaskebiejjiesieltesne jijnje gijjine,
dellie maahtah aktem nãake dãåjresem åadtjodh.
Datne maahtah gijjiem jìh stujmiem dãåjredh, jìh
veerremassen maahta guhkie sjìdtedh åvtelen
datne govlemeabparaatem nuhtjh.*

*MIJJIEH DATNEM JUVNEHTIBIE HAARJANIM-
MINE AELKEDH JOELED S BYJRESKINIE!*

Ahkedh åtnoe

Govlemejarnges aajlesne lea eevre jearohke
ahkedh skreejremistie. Daate sæjhta jiehtedh
datne ih sijnth nåhtoem utnedh aktede
govlemeabparaatete mij ajve åtnasåvva muvhtine.
Juktie bööremes effektem govlemeabparaatete
åadtjodh lea dan åvtete vihkeles datne dam
jaabnan nuhtjh - naan tæjmoej ræjeste
biejjieladtje, datne dam dibrehte gosse tjuedtjelh
aereden jìh goske åarijh iehkeden.

Vihkeles bäästede bievnedh audiograafese

Ihke audiograafe edtja nuepiem utnedh gaavnedh
jìh sjehtedidh dam govlemeabparaatem mij
bööremes dutnjien sjeahta, tjoerh saarnodh
maam dãåjrh. Jis lea mij akt datne ih buektehth,
såemies aejkieh datne ih buektehth govledh mij
jeahtasåvva jalhts govlemeabparaatem nuhtjh,
dellie tjoerh audiograafese saarnodh dan bijre.
Pryövemeboelhken maahta akte raerie årrodh
våålese tjaeledh guktie datne dam dãåjrh, guktie
maahtah tjìelke biëvnesh vedtedh gosse
gìehtjedæmman bãata dov audiograafen luvnie.

*GORREDH DOV GOVLEMEABPARAATEM
HIJVENLAAKAN*

*Govlemeabparaate lãpsoes jìh baahkes sjædta jìh
gaessiem åådtje. Daesnie naan dæjpeles raerieh
guktie datne maahtah bööremeslaakan dov
govlemeabparaatem gorredidh:*

- Aellieh baajh govlemeabparaatem
biejjiguakesne årrodh.*
- Aellieh baajh govlemeabparaatem gãårtesadtedh.*
- Aellieh baajh govlemeabparaatem røntgengijnhehts
åadtjodh (v.g. baeniedåakteren luvnie).*
- Gosse ih govlemeabparaatem nuhtjh, juvnehtibie
datne batterijesijjiem rihpesth juktie lãpsoesvoetem
gejhkedh jìh olles jæjroeh*
- Gosse ih govlemeabparaatem nuhtjh juvnehtibie
datne iktesth dam aeskien sisnie åtnah mij dæriedi.*
- Geehth olles tjaetsie govlemeabparaatete bætieh*
- Aellieh galkije tjaetsiem nuhtjh gosse edtjh
govlemeabparaatem jurjedh*

*Åtnoebihkedimmesne mij govlemeabparaatem
dæriedi raeriem åadtjoeh guktie edtjh abparaatem
jurjedh. Datne maahtah aaj aktine audiograafine jalh
plìerehkinie soptsestidh jìh viehkiem åadtjodh.*

KAPIHTELE 6: GOVLESADTEME AARKEBIEJJIEN

Daennie kapihtelisnie áadtjoeh govledh guktie datne bööremeslaakan mahtah akte bielie ároodh sosijaale ektievoetijste.

Gosse aalka náakebelaakan govledh dellie aaj jeatjahlaakan sjædta meatan ároodh soptsestimmesne. Maahta geervebe sjidtedh dáeriedidh mij jehtasávva. Maam jeehti? Manne miste guarkeme? Mestie daelie föörhkedieh?

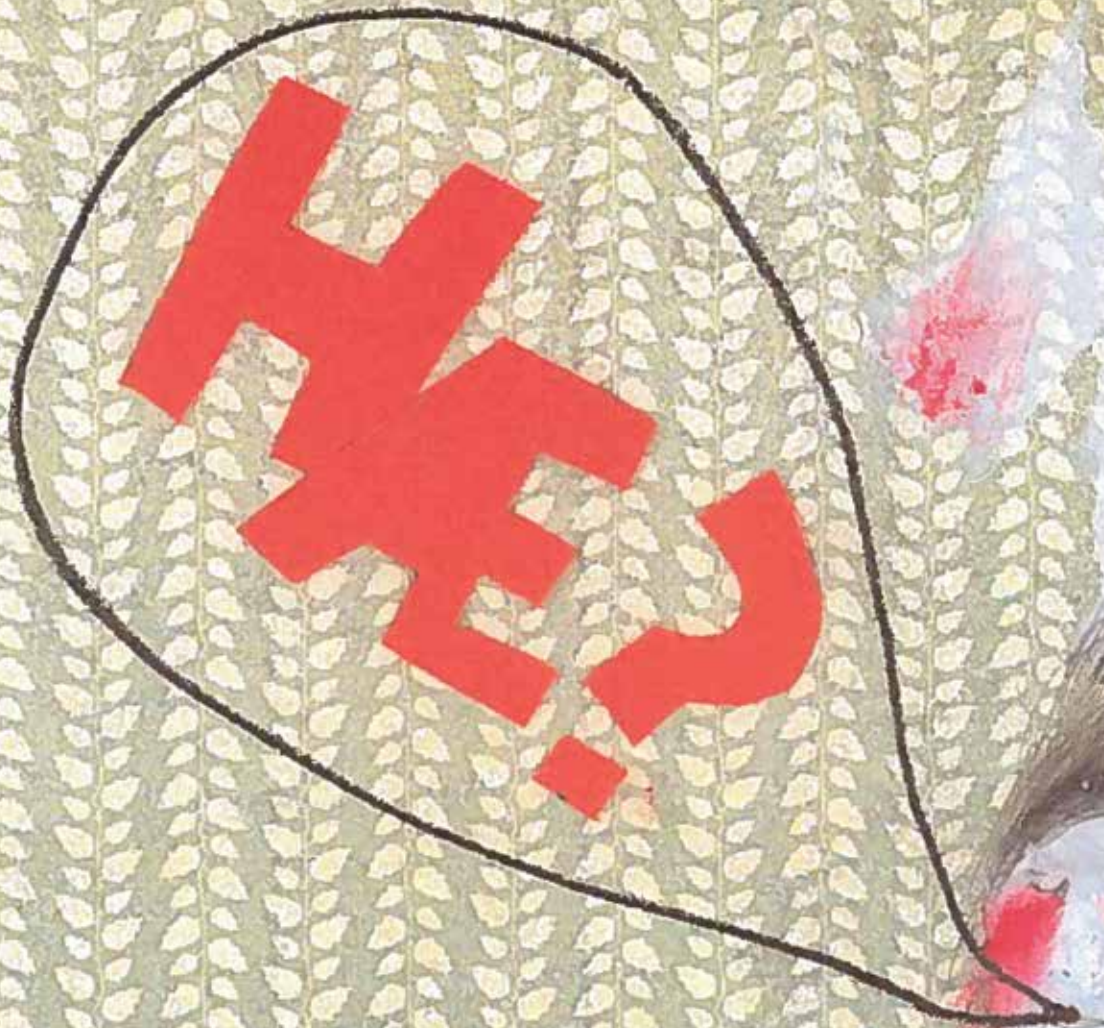
Nænnoestehieh dam sosijaale viermiem:

Govlesadth aktine iedtjeladtjesiebrine

Jis tuhtjh fer jijnjh haestemh sjidteme, jallh daarpesjh naakenigujmie soptsestidh mah raaktan guarkah, maahta akte hijven raerie ároodh siebrine Hørselshemmedes Landsforbunden iedtjeladtjesiebriejgumie govlesadtedh. Gaajhkesh mah jielieminie náakebe govleminie daejrieh gellie haestemh jijhtieh mænngan govlemem dasseme. Dellie daamtaj viehkehte naakenigujmie soptsestidh - naaken mah dáájreme jallh dáájroeh dam seamma goh datne. Gosse jeatjebh ráakh mah náakelaakan guvlieh sijhth sosijaale dáarjoem áadtjodh, jñh maahtah hijven raerieh áadtjodh dov tsiehkien bijre.

Govlemeheaptoji Rijkiesiebrine (HLF)

HLF akte iedtjeladtjesiebrine dejtie mah náakelaakan guvlieh, bieljehts sjidteme, eejhtegh govlemeheaptoes maanide jñh dejtie mah tinnitusem jñh menierem utnieh. Siebrien vielie goh 58 000 lihtsegh jñh lea veartenen stööremes healsoesiebrine. Siebrine maahta datnem bievnedh jñh datnem raeriestidh, jñh datne maahtah gaskesem áadtjodh jeatjah govlemeheaptoes almetjigujmie aktene dejtie siebrien 200 voenges tjiertijste. Baaltele HLF tuhtjie vinkeles govlemeaamhtsem váajnoes darjodh, áejvieladtjide tsevtsegh jñh kuvsjh hööltedh. Goh lihtsege HLF:sne jienebh aevhkieh áadtjoeh goh lihtsege, dej gaskem faageplaerie Din Hørsel, govlemeabparaatetjirkeme jñh juridihkeles viehkie. Govlehtallemebievnes lea gærjan minngielisnie.

8 raerieh akten aelhkebe aarkebeajjan.

1. Soptsesth datne naakelaakan govlh. Bööremes dan varke gåarede. Dellie govlesadteme buerebe sjædta, jïh ij leah seamma stoerre nuepie doh mubpieh datnem miste guarkah.

2. Aellieh utnieh tjoejegaaltijh mah eah leah daerpies. Akte raadijove duekesne, akte gaahpoeh klaase trafihkegijjine ålkoelisnie. Datne mahtah aelhkieslaakan heajjoedidh jallh bäärhte vaeltedh tjoejh mah hearaldehtieh! Jamhkelh jïh steegkh.

3. Veeljh joeleds sijjieh. Måjhtelh gusnie datne bööremeslaakan govlh gosse edtjh naakenem gaavnedidh. Ohtsedh sijjieh gusnie bööremes sjædta soptsestidh. Maahtah aaj aelhkebe årrodh aktem unnebe dåehkiem bööredidh, goh stoerre gaskebiejjiesielth utnedh.

4. Tjoevkese. Aelhkebe guarkedh mij jeahtasåvva jis hijven tjoevkese, naemhtie guktie ååredæjjam hijvenlaakan vuajnah dïsse mij soptseste.

5. Birrh tjaaleldh aamhtesetjaalegi bijre. Tjåanghkojne, håaleminie jïh plearoeh mahtah daamtaj tjaaleldh iktegiesemh åadtjodh. Dellie daajrah datne ih leah maam akt vihkeles dasseme.

6. Nuhtjh sms jïh e-påastem. Man åvteste ringkedh jis nåake tjoetje? Seedth aktem teekstebïevnesem sijjeste.

7. Nuhtth nuepide gaskeviermesne. Eevre orre saernieh jïh faaktah. Jis vuesiehtimmien gaavhtan dassh naan boelhkh raadijovisnie jïh tv:sne mahtah daamtaj aktem teekstelåhkoem gaavnedh gaskeviermesne.

8. Vuartesjh tekstadamme programmh teekste-tv:sne.
(NRK teekste-tv sæjroe 777, TV2:n teekste-tv sæjroe 222)

GOVLESADTEMEHAARJANIMMIE

Gosse aelkebe n akebelaakan govledh maektebe naan raerieh daarpesjidh juktie meatan  rrodh soptsestimmine. Dan  vteste maahta hijven  rrodh govlesadtemehaarjanimmie naakanidie. Dagkerh govlemesadtemevuekieh maehtieh vuesiehtimmien gaavhtan  rrodh:

Njaelmesne lohkedh

Njaelmesne lohkedh s ejhta jiehtedh datne vuajnah guktie d hte, mejnie datne soptsesth, njaelmiem j h   red jjam sv ehtja. Njaelmesne lohkedh maahta vuejnedh goh akte laavenjostoe bieliej j h tjelmiej gaskem, j h daamtajommes  tnas vva goh akte lissiehtasse govlemeabparaatese. Njaelmesne lohkedh lea nuhteligs dejnie byjreskinie gusnie jijnje gijjie, gusnie d hte mij jeahas vva daamtaj gaarvene gaajhkine g eline j h jeatjah tjoejine duekesne. Vihkeles  ornegen mietie haarjanidh.

Haarjanidh goltelidh

Gosse govlemeabparaatem nuhtjie dellie daamtaj tjoejide jeatjahlaakan govlh goh misse vaane. Haarjanidh goltelidh s ejhta jiehtedh datne tj atskeleslaakan haarjenh tjoejide goltelidh, naemhtie guktie govlesuvvieh govlemeabparaaten tj rrh. Dellie leara toelhkestidh dam maam g vla j h  ehpies sj dta dej orre tjoejeguvviejgumjie.

V htalierehtimmie goh d arjoe

V htah goh d arjoe s ejhta jiehtedh aelhkie v htah nuhtjedh mearan soptseste. Dellie d hte mij g vla aktem lissie viehkiem  adtje goerkesadtedh mij jeahas vva. V htah goh d arjoe maahta daerpies  rrodh s emies almetjidie mah bieljehts sj dte / gaajh n akelaakan guvlieh, juktie maehtedh aelhkebelaakan sijen lihkemes fuelhkine govlesadtedh.

Haarjanidh soptsestidh

S emies haarjanimmie daarpesjeh mij g elem j h soptsestimmen tjehpiesvoeth gorrede. Daate joekoen vihkeles dejtje dan stoerre govlemeteehpemigumjie guktie dah eah vielie maehtieh j jtse g elem govledh.

Tj elte govlesadtemehaarjanimmie faalehte. Jis r ajvarimmieh eah dov g etiesijjesne g  vnesh, tj elte edtja faalenassem  lkoelistie veedtjedh, vuesiehtimmien gaavhtan audiopedagogijste privaate praksisinie. Soptsesth dov govlemegovleht jijne dov tj eltesne!

HIJVEN RAERIEH SOPTSEST EMMAN

Juktie b  remeslaakan mubpiejgumjie govlesadtedh maahta sjiehteles  rrodh s emies hijven raerieh utnedh soptsest emman  ejjesne. Daesnie libie g  kte l stoeh dorjeme tipsigumjie soptsest emman. D hte akte l stoe lea dutnjen. D hte mubpie l stoe lea fualhkan, voelpide j h barkoeguejmide, j h daam l stoem maahtah olkese bietskiedidh j h jueskiesk apesne jallh saernietaavlesne g vnjastidh. Gaajhkesh maehtieh daarpesjidh m jhtajimmie  adtjodh muvhtine!

DUTNJIEN

Datne maahtah tsiehkide aelhkebelaakan dutnjen darjodh jis ussjedh dan bijre mij govlesadtemem buerebelaakan dorje.

Eerlegevoete

 rroeh eerlege. Soptsesth datne lea jearohke njaelmiem j h   red jjam vuejnedh d sse mejnie soptsesteminie jis edtjeh quarkedh.

Bievnesh

Bîhkedh guejmiem mejnie soptsesteminie mij lea dihte mij datnem viehkehte buerebelaakan guarkedh. Dastegh sijhth almetjh dov byjreskinie edtjeh krööhkedh datne nåakelaakan govlh, dellie datne dihte mij tjura dam saarnodh. Dah eah jjiistsistie lierh.

Gihtjh ikth vielie

Aellieh dåemedh goh datne gâajhtsedh jîh guarkah, jis ih darjoeh. Gihtjh ikth vielie!

Vuesehth goerkesadtemem

Ånnetji ånnetji byöroe mæhtedh veanhtadidh dov lihkemes fuelhkie datnem krööhkie, jîh dutnjien sjehteladta soptsestimmesne. Daate akte joekoen stoerre nåhtoe dejtie ellen jeanatjommessidie, men aellieh hâjnoes sjîdth jis almetjh datnem åajaldieh. Maahta slæjhtoes årrodh nåakebe govleminie jielehd, men maahta aaj slæjhtoes årrodh iktesth naakenem krööhkedh.

Mojjesth

Gosse nåakelaakan govlh, dellie stuerebe nuepie datne miste guarkah mij jeahtasåvva, jîh daate maahta naa luste sjîdtedh mubpide. Gaajhke maahta dan luste sjîdtedh guktie almetjh föörhkedieh. Jîh dagke væjsehke ånnetji mojjestidh jîh mubpiejgumie föörhkedidh, sijjeste hâjnoes sjîdtedh.

Årroeh vissjeles

Doh ellen jeanatjommesh tuhtjeh aelhkebe sjædta gâajhtsedidh gosse mubpieh soptsestiehd gosse haarjeneminie dej orre tjoejeguvviejgumie mejtie govlemeabparaate vadta. Jeenjesh aaj hijven nåhtoom utnieh öörneldihkie goltelimiehaarjanimmeste, jîh jis lissine lierh dejtie sjejhmemes soptsestimie- jîh lohkemevuekide, dellie gujht sagke aelhkebe sjædta frijjelaakan meatan årrodh soptsestimmine.

Raeffie jîh liægkedimmie

Dihte mij nåakelaakan gâvla varkebe syjle goh akte mij hijvenlaakan gâvla. Vihkeles ij fer guhkiem giehtelidh, men kråahpen signaalide goltelidh jîh liægkedidh gosse daerpies.

SOPTSESTIMMIENJOELKEDASSH FUALHKAN JÏH VOELPIDE

Hijven tjoevkese

Juktie lohkedh guktie ååredæjja jÏh njaelmie svihtjeh, dellie tjoevkese vihkeles. Hoksh dov ååredæjja lea tjoevkesisnie, men mujhtieh datne ih tjoerh veaksehks tjoevkesem rudtjen duekesne utnedh juktie dellie dÏhte govlemeheaptoes almetje maahta tjoevkesem tjelmiej sÏjse åadtjodh, jÏh dov ååredæjja yörhkesne båata.

Ryöktesth gaskese

Årroeh jÏjtjemdh jÏh soptsesth ryöktesth dÏsse mij nåakelaakan gåvla - ij akten gåalmeden almetjen tjÏrrh. Vuertieh soptsestidh goske tsåatskelesvoetem åådtjeme dov soptsestimmie-guajman. Vuejniah tjelmiej sÏjse jÏh mujhtieh dÏhte mij nåakelaakan gåvla bÏevnesh åådtje ij ajve dan njaalmeldh baakoen tjÏrrh, men aaj tjelmiej, bangsemi, ååredæjjan jÏh kråahpegÏielen tjÏrrh. Akte jielije ååredæjja daamtaj vielie soptseste goh jÏjnjh jeah teme baakoeh.

Våajnoes njaelmie

Aellieh gÏetem, plaeriem, kåahpem steerh njaelmien uvte. Lissine tjoerh pryövedh ih soptsestidh njaelmine dÏeves beapmoste, gåahtijste, njÏdtjelistie jnv. Ij leah darhkh aelhkebe guarkedh mij jeahasåvva jis rÏevhkestahke njaelmesne, jÏh mujhtieh skaavtjoe jÏh bijjieskaavtjoe aaj maehtieh darjodh guktie geervebe sjædta soptsestimmiem gåajhtsadidh. Soptsesth tjÏelkelaakan jÏh aellieh fer tjarke. Jis fer varke jallh soejmi soptsesth dellie dÏhte iemie jievkehtimmie soptsestimmesne gaarvene. Soptsesth

tjÏelkelaakan jÏh iemie dÏriektesne.

Ij leah naan nåhtoe gæljodh aktese mij nåakelaakan gåvla, dellie raaktan geervebe sjædta gåajhtsadidh mij jeahasåvva. Dastegh datnem eah guarkah, vovejkelh raajesem mubpesth jiehtedh, men nuhtjh jeatjah baakoeh.

Saarnoeh man bÏjre soptsestieh

Muvhtine maahta daerpies årrodh soptsestidh man bÏjre soptsesteminie. Maahta aaj akte aevhkie årrodh tjÏelkestidh gosse datne soptsestimmie-aamhtesem molsh.

Vaestedh iktesth

Jis gihtjesovvh maam datne jeehtih - vaestedh iktesth. DÏhte mubpie maahta ålkoestamme domtedh jis vaestedh: Ijje, ij lij mejtegh". DÏhte, mejnie datne soptsesth, tjuaara jÏjtje åadtjodh moenedh mejtie dov replihke lij nuhteligs jallh ij.

Gåhkoe

DÏhte mij nåakelaakan gåvla byöroe gåhkoem moenedh dej gaskem mah soptsestieh. SÏejhmemes hijven jis gåhkoe gaskem 1 jÏh 2 meeterh. Geerve akten utniejasse mij govlemeabparaatem nuhtjie jÏh mij lea tjöövkesne, govledh maam datne jeah tah jis stuvvesne tjahkesjh.

Gijjie jÏh stujmie

Årroeh tsåatskeles gijjie duekesne tjehtjielisnie dorje guktie geervebe sjædta dan govlemeheaptoes almetjasse gåajhtsadidh. Giehpedh dam gijjiem mij ij lea daerpies. Jamhkelh raadijovem, tv:m, tjöövke maasjinah jÏh tjaetsiekraanah. Steegkh klaaside jis stujmie jÏh gijjie ålkoelistie leah akte dâeriesmoere.

KAPIHTELE 7: HIJVEN VIEHKIEDÏRREGH

Gellie viehkiedÏrregh g  vnesieh mah maehtieh aarkebiejjiem aelh-kebe darjodh dutnjien mij govlemeabparaatem nuhtjie. ViehkiedÏrregh maehtieh datnem viehkiehtidh buerebelaakan murriedidh jÏh datne buerebelaakan bearkedh.

OVMESSIE S  ARHTS VIEHKIEDÏRREGH MEJTIE MAAHTAH L  ONEDH

NAV ViehkiedÏrregejarngel fylhkesne mij viehkiedÏrregidie l  onede. Dah mah govle-
mejarngine, privaatebarkije BNT-d  akterh jÏh
govlemegovlehtallijh tÏjeltine maehtieh
viehkiedÏrregi bÏjre sy  okedh dutnjien. Mijjiej maaje
g  okte d  ehkine juekebe; bÏeljelimmiedalhketjÏh jÏh
golteleteknihkeles viehkiedÏrregh.

BÏeljelimmiedalhketjÏh

BÏeljelimmiedalhketjÏh leah viehkiedÏrregh mah
maehtieh datnem bÏeljelidh jis vuesiehtimmien
gaavhtan tellefovne ringkie, praedtiebÏeljel  jja
tjuaja jallh maanetje ty  ore. Daah viehkiedÏrregh
gÏjkestieh, tjuiejeh jallh lankesieh. Daesnie s  emies
bÏeljelimmiedalhketjÏh:

GÏjkestimmiedalhketjÏh

Daate lea bÏeljelimmiedalhketjÏh oksets  ahkese,
tellefovnesel, praedtiebÏeljel  jjesel jÏh tÏjijets  ah-

kese. Jis dov lea jienebh gÏjkestimmiebÏeljel  jjah
dov g  etesnel, maahlah vueilnedh gosse naaken
oksesnel ringkie, gosse tellefovnel ringkie jallh jis
praedtiebÏeljel  jja tjuaja. Gosse vuesiehtimmien
gaavhtan oksets  ahka ringkie, delliel
tjoevkesebÏeljel  jja gÏjkestel jÏh sagkel tjerkebel
ringkie. DÏhte joekehts symboligujmie gÏjkestel,
naemhtiel guktiel vuajnah mejtiel tellefovnel,
oksets  ahka jallh praedtiealarnel mij ringkie.

Seangkoelankes  jja

Maahlah daam viehkiedÏrregem ektiedidh
g  askomets  ahkese jÏh/jallh soeviebÏeljel  jjesel
jÏh/jallh oksets  ahkese jÏh tellefovnesel. Madrassel
lankesel gosse ts  ahka ringkie jallh alarnel tjuaja.
Lankes  jjam maahlah aaj d  vnan nualan bÏejjedh
mij s  ejhtal lankesidh gosse ringkie. BÏeljelimmiel
mearan   erieminiel tjuaral lankesimmienel   rrodh.

Goltelimmieteknikheles viehkiedirreg

Gosse sijnth TV:m vuartasjidh jallh raadijovem goltelidh: Tuhtj almetj soejmilaakan soptsestieh jñh vingkelostoeh? Volumem bæjjese biejedh ij leah dan hijven jñh maahta dejtie mubpide fuelhkesne reesmedh. Goltelimmieteknikheles viehkiedirreg edtjeh viehkiehtidh guktie aelhkebe sjædta govledh mij jeahtasåvva vuesiehtimmien gaavhtan TV:sne, klaassetjiehtjelisnie jallh mearan soptsesteminie desnie gusnie gijjie byjreskinie. Dalhketj mah soptsestimide tjerkebe darjoeh, teleslynge, FM-dalhketj jñh IR-dalhketj leah naaken dejstie goltelimmieteknikheles viehkiedirregijstie. Dah seammalaakan fungeradie, dah ajve joekehts teknikh nuhtjeh juktie tjojesignaalem sertedh aktede mikrofovneste jñh d'isse mij goltele. Åejviepoenge aktine goltelimmieteknikheles viehkiedirreginie lea gånkoem giehpiedidh tjoejegaaltijstie jñh d'isse mij edtja goltelidh.

Teleslynge

Teleslynge lea dalhketj mij tjojem tjarkebe darjoeh, misse maahta aktem mikrofovnem jallh jeatjah tjoejegaaltijh ektiedidh, vuesiehtimmien gaavhtan TV-abparaate jallh steroedalhketj, jñh akte slynge mij lea akte ledninge maam maahta dibrehtidh tjeiehtjelisnie, jallh dan onne årrodh guktie maahta tjeapohken bijre gævnjasjidh. Teleslynge åtnasåvva govlemeabpaaatigumjie ektine aktine telespoline mij lea dan sisnie. Tjojesignaale sertieståvva akten magnetiske sijjien baaktoe mij dorjesåvva slyngeste jñh maam telespole bæjjese tjöönghkie. Jienebh kinovh, gærhkoeh jñh byögkeles kontovrh teleslyngem utnieh. Jis teleslynge gååvnese dellie bievnes dan bijre tjåådtje aktene plakaatesne mierhkeme bokstaavine "T".

FM- dalhketj

FM-dalhketj leah akte seedtije mikrofovnine jñh akte dåastoe mejtie maahta govlemeabparaatese ektiedidh. Jijtjehke signaale seedtesåvva raadijovebaarooj tjirrh. Maahta FM-dalhketj nuhtjedh bijlesne, barkoesijjesne, ööhpehtimmesne jallh jeatjah tsiehkine gusnie govlemeabparaate oktegh dejtie bööremes goltelimmietsiehkide vedtieh. Aelhkie dalhketjidie meatan vaeltedh.

IR-dalhketj

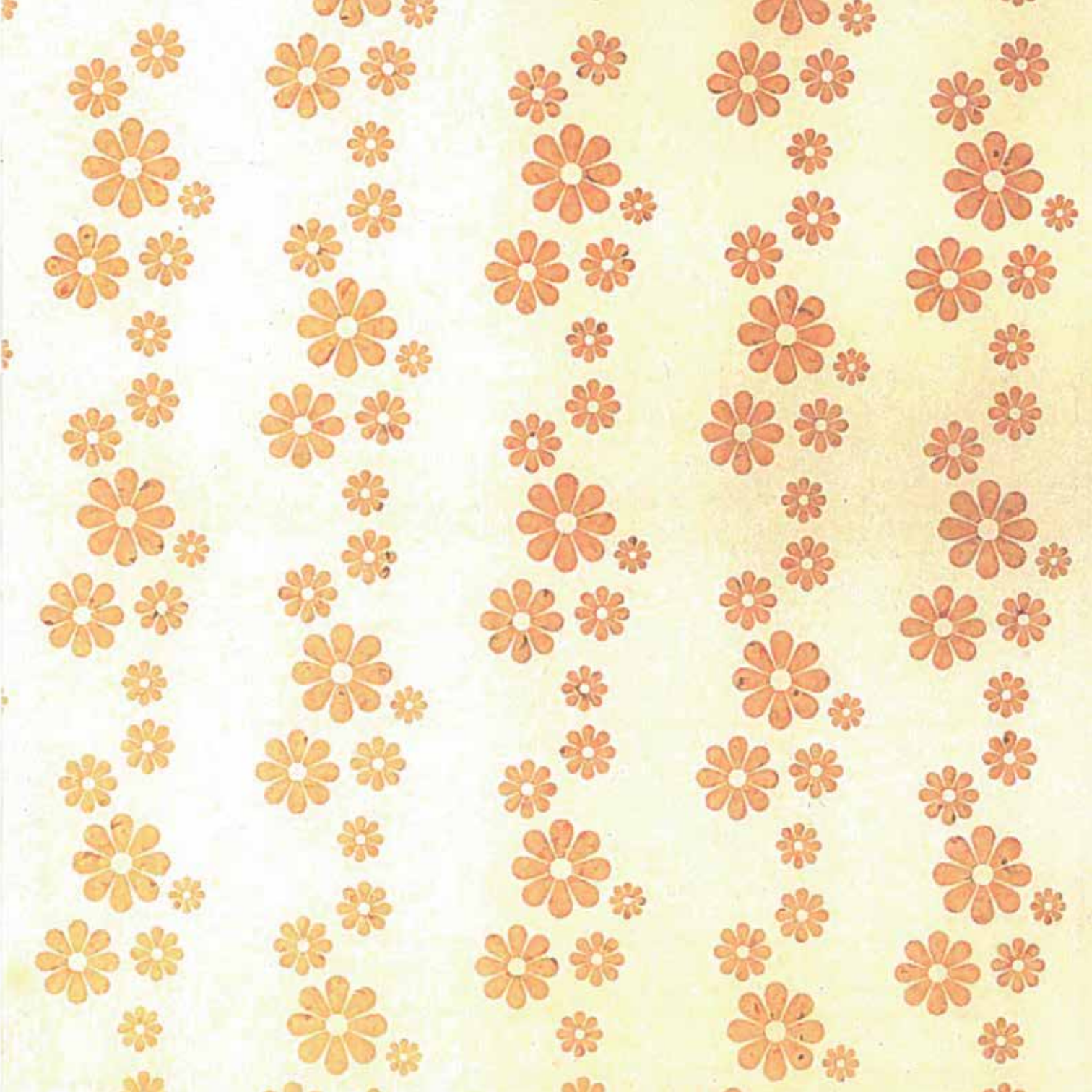
IR-dalhketj seammalaakan goh FM-dalhketj fungeradie. Joekehtse lea signaale sertieståvva infraröopses tjoevkesen baaktoe. IR-dalhketj maehtieh åtnasovvedh govlemeabparaatigumjie ektine, men daamtajommes åejjietellefovnigumjie ektine.

Streamer

Streamer lea lijkiedalhketj urrebe sårhts govlemeabparaatide. Akte streamer maahta tjojem tråarehts sertiestidh ryöktesth govlemeabparaatese mobijletellefovneste, TV:ste, mini mikrofovneste jñh jeatjah govlemedalhketjijstie. bievnes dan bijre maahtah åadtjodh audiograafeste, govlemegovlehtallijeste jallh NAV viehkiedirregejarngeste.

Dalhketj mij soptsestimide nænnoestehtieh

Dalhketj mah soptsestimide nænnoestehtieh maaje åtnasåvva lihke soptsestimmesne dastegh utnie ij jijtse govlemeabparaatem utnieh. Dalhketjinie mikrofovne, nænnoestehtemedalhketj jñh daamtajommes akte åejjietellefovne.

KAPIHTELE 8: DOV REAKTAH

Daennie kapihtelisnie libie tjöönghkeme såemies dejstie vihkielommes reaktijste maam datne goh govlemeabparaateutnije åtnah.

Dåarjoe govlemeabparaatese

Jis govlemeabparaate lea joekoen vihkeles dov govlemefunksjovnen gaavhtan, sijnth dårjoem abparaatese åadtjodh Folketrygdeste. Åsaraaste digitaale govlemeabparaatide lea vihtiestamme åasine 5765 kråvnah (biejjien 01.01.15) fierhten govlemeabparaaten åvteste. Daate sæjhta jiehtedh jis abparaatem veeljh mij åasaraasten bijjelen båata, tjoerh jijtje maeksedh dam minngemes bieliem maaksoste. Maahta daam åasaraastem ajve hiejhtedh jis datne nuelelen 18 jaepien båeries jallh dov govlemeskaara lea akte jáåhkesjamme barkoeskaara.

Akte onne vuesiehtimmie: Jis digitaale govlemeabparaatem sijnth man åasa lea 6765 kr, tjoerh jijtje 1000 kråvnah maeksedh. Jis govlemeabparaath gaabpegen bieljesne åtnah, dellie daennie vuesiehtimmesne tjoerh 2000 kråvnah jijtje maeksedh.

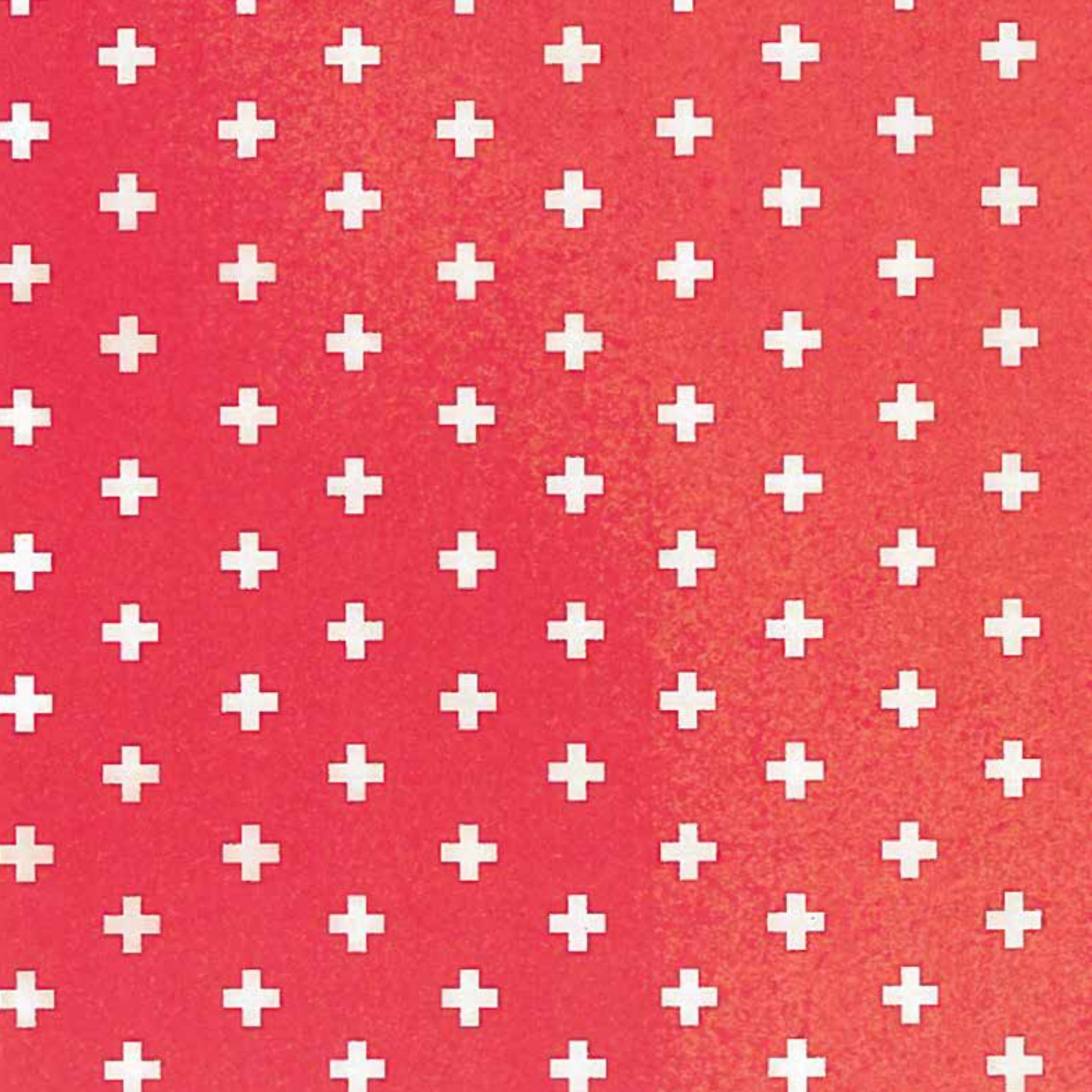
Dåvvome govlemeabparaatete.

Folketrygden maaksoeh maaksa juktie govlemeabparaatem dåvvodh. Ij maaksoeh dåvvoemasse maeksieh jis jijtje abparaatem smeelehtamme. Almetjidie nuelelen 18 jaepien båeries aaj servicemaaksoeh åadtjoe.

Aajhterevoete

Dihthe govlemeabparaate misse datne dårjoem åådtjeme, lea lihtsegen eeke. Jis govlemeabparaate gaarvene jallh eevre arhkene, dellie datne tjoerh dam maeksedh. Dan åvteste maahta akte aevhkie årrodh govlemeabparaatem tjirkedh. Dam maahtah veeljedh darjodh akten tjirkemesielten tjirrh, jallh datne maahtah HLF:n Govlemeabparaatetjirkemem meatan åadtjodh lihtsegevoetesne siebresne Govlemeheaptoji Rijnkesiebie.

Govlemeabparaatem orresistie skååffedh

Veedtjeme mieriedimmeste Forskrift om stønad til høreapparat og tinnitusmaskerer:

§ 3, Orresistie skååffedh

1. Däärjoe vadtasåvva juktie govlemeabparaatem orresistie skååffedh gosse unnemes 6 jaepieh vaaseme mænngan lihtsege däärjoem åadtjoeji govlemeabparaatese, jïh
 - a) govlemeabparaate ij vielie hijvenlaakan fungeredh, jïh åasan gaavhtan ij leah naan måane dam dāvvodh, jallh
 - b) lihtsege orre govlemeabparaatem pryöveme jïh dïhte lea vuesiehtamme satne aktem sagke buerebe govlemefunksjovnem åådtje
2. Maahta däärjoem vedtedh orresistie skååffedh jalhts ij leah 6 jaepieh vaaseme gosse
 - a) govlemeteehpeme lea jorkesamme guktie akte orre govlemeabparaate jeatjah teknikheles tjijsvoetigujmie, maahta aktem sagki buerebe govlemefunksjovnem vedtedh, jallh
 - b) akte orre sårhts govlemeabparaate lea maarkedese båteme mij maahta govlemeteehpemem tjarke bueriedidh jallh
 - c) stoerre funksjovnejarkelimmien gaavhtan ij vielie maehtieh govlemeabparaatem nuhtedh.
3. Dastegh lihtsege lea nuerebe goh 18 jaepien båreries jïh lea dasseme jallh smeelehtamme govlemeabparaatem stååkedimmesne jallh jeatjah darjoemisnie mij lea iemie daan aaltarasse, maahta däärjoem vedtedh akten orre govlemeabparaatese jalhts 6 jaepieh eah leah vaaseme mænngan lihtsege minngemes aejkien däärjoem åadtjoeji govlemeabparaatese.

Toelhkeviehkie

Dastegh datne tjarke govlemeheaptoes, bieljehts sjïdteme jallh bieljehtstjelmehts, maahtah toelhkeviehkiem åadtjodh. Toelhkestimmie joekehtslaakan dorjesåvva, mejtie datne toelhkestimmiem daarpesjh væhtagieline, væhtah goh däärjoe soptsestæmman, tjaelemetoelhkestimmie jïh/jallh tjoejetoelhkestimmie. Toelhke sjeavohtsvoetedïedtem åtna gaajhki persovneles tsiehkïej bijre man bijre toelhke daajroem åådtje barkosne. Toelhkedïenesje lea NAV Viehkïevierhtïejarngesne.

Sïjth vielie daejredh dov reaktaj bijre?

Jis mïsse akt onterdh dov reaktaj bijre, maahtah gaskesadtedh siebrine Funksjonshemmede Fellesorganisasjons (FFO) rettighetscenter. Daate akte raeriestimmie- jïh maahtoejarngje reaktaghtjelassine dej bijre mah funksjovneheaptoes jïh guhkies skïemtjine.

Maahtah vielie dov reaktaj bijre lohkedh gaskeviermesne.

Gaskem jeatjah daesnie: www.nav.no Dov lihkes NAV kontovre maahta aaj gyhtjelasside vaestiedidh dov reaktaj bijre.

GOVLEHTALLEMEBIEVNESH

FFOs Rettighetssenter
Postboks 4568 Nydalen, 0404 Oslo
Tellefovne: 22 79 90 60
E-påaste: rettighetssenteret@ffo.no

Hørselssentralen, Nordlandssykehuset HF
8017 Bodø,
Tellefovne: 75 53 40 00

Hørselssentralen, Helse Nord-Trøndelag
7800 Namsos,
Tellefovne: 74 21 55 55

Hørselssentralen, St. Olavs Hospital HF
7006 Trondheim,
Tellefovne: 06800

Hørselssentralen, Helse Nordmøre og Romsdal
HF 6508 Kristiansund,
Tellefovne: 71 12 00 00

Hørselssentralen, Helse Nordmøre og Romsdal
HF 6407 Molde,
Tellefovne: 71 12 00 00

Hørselssentralen, Helse Sunnmøre HF
6026 Ålesund,
Tellefovne: 70 10 50 00

HMMM

Hørselssentralen, Helse Førde HF
6800 Førde, Tellefovne: 57 83 90 00

Hørselssentralen, Haukeland
Universitetssjukehus
5021 Bergen, Tellefovne: 05300

Hørselssentralen, Helse Fonna HF
5504 Haugesund, Tellefovne: 52 73 20 00

Hørselssentralen, Stavanger
Universitetssjukehus
4011 Stavanger, Tellefovne: 05151

Hørselssentralen, Sørlandet Sykehus HF
4605 Kristiansand, Tellefovne: 38 07 30 00

Hørselssentralen, Sørlandet Sykehus HF
4809 Arendal, Tellefovne: 37 01 40 00

Hørselssentralen, Sykehuset Telemark HF
3710 Skien, Tellefovne: 35 00 35 00

Hørselssentralen, Sykehuset i Vestfold HF
3103 Tønsberg, Tellefovne: 33 34 20 00

Hørselssentralen, Sykehuset Buskerud HF
3004 Drammen, Tellefovne: 32 80 38 80

Hørselssentralen, Blefjell sykehus HF
3602 Kongsberg, Tellefovne: 32 72 55 00

Hørselssentralen, Sykehuset Innlandet HF
2819 Gjøvik, Tellefovne: 61 15 70 00

Hørselssentralen, Sykehuset Innlandet HF
2318 Hamar, Tellefovne: 62 53 70 00

Hørselssentralen, Sykehuset Innlandet HF
2418 Elverum, Tellefovne: 62 43 80 00

Hørselssentralen, Sykehuset Innlandet
2212 Kongsvinger, Tellefovne: 62 88 70 00

Hørselssentralen, Rikshospitalet
0027 Oslo, Tellefovne: 23 07 00 00

Hørselssentralen, Lovisenberg diakonale
sykehus
0440 Oslo, Tellefovne: 23 22 50 00

Hørselssentralen, Sykehuset Østfold HF
1603 Fredrikstad, Tellefovne: 69 86 00 00

Hørselssentralen, Akershus universitetssykehus
1478 Lørenskog, Tellefovne: 67 92 88 00

Hørselssentralen, Blefjell sykehus HF
3675 Notodden, Tellefovne: 35 02 10 00

Hørselssentralen, Universitetssykehuset i
Nord-Norge HHF, 9038 Tromsø
Tellefovne: 77 62 60 00

Hørselssentralen, Blefjell sykehus HF
3660 Rjukan,
Tellefovne: 35 08 02 00

Hørselssentralen, Helgelandssykehuset HF
8607 Mo i Rana,
Tellefovne: 75 12 51 00

Hørselssentralen, Helgelandssykehuset HF
8801 Sandnessjøen,
Tellefovne: 75 06 51 00

Hørselssentralen, Helse Finnmark HF
9915 Kirkenes,
Tellefovne: 78 97 30 00

Hørselssentralen, Hålogalandsykehuset HF
9480 Harstad,
Tellefovne: 77 01 50 00

Hørselssentralen, Hålogalandsykehuset HF
8516 Narvik,
Tellefovne: 76 96 84 92

Hørselssentralen, Nordlandssykehuset HF
8372 Gravdal,
Tellefovne: 76 06 01 00

Hørselssentralen, Helse Finnmark HF
9600 Hammerfest,
Tellefovne: 78 42 10 00

NAV Hjelpemiddelsentral Akershus
Postboks 34, 2011 Strømmen,
Tellefovne: 64841100

NAV Hjelpemiddelsentral Aust-Agder
Postboks 1853 Stoa, 4858 Arendal,
Tellefovne: 37 00 43 00

NAV Hjelpemiddelsentral Buskerud
Postboks 3513, 3007 Drammen,
Tellefovne: 32 21 85 00

NAV Hjelpemiddelsentral Finnmark
9712 Lakselv,
Tellefovne: 78 46 02 00

NAV Hjelpemiddelsentral Hedmark
Kirkeveien 74, 2418 Elverum,
Tellefovne: 62 43 56 00

NAV Hjelpemiddelsentral Hordaland
Postboks 121 Kokstad, 5863 Bergen,
Tellefovne: 55 52 67 00

NAV Hjelpemiddelsentral Møre og Romsdal
Postboks 7055 Spjelkavik, 6022 Ålesund,
Tellefovne: 70 17 22 00

NAV Hjelpemiddelsentral Nordland
8041 Bodø,
Tellefovne: 75 50 36 00

NAV Hjelpemiddelsentral Nord-Trøndelag
Kirkegata 2 C, 7600 Levanger,
Tellefovne: 74 08 38 00

NAV Hjelpemiddelsentral Oppland
Helgerudvegen 49, 2816 Gjøvik,
Tellefovne: 61 13 08 00

NAV Hjelpemiddelsentral Oslo og Akershus
Postboks 384 Økern, 0513 Oslo,
Tellefovne: 23 40 17 00

NAV Hjelpemiddelsentral Rogaland
Postboks 260 Forus Vest, 4066 Stavanger,
Tellefovne: 51 63 99 00

NAV Hjelpemiddelsentral Sogn og Fjordane
Steinavegen 12, 6800 Førde,
Tellefovne: 57 83 05 00

NAV Hjelpemiddelsentral Sør-Trøndelag
Postboks 2976 Sluppen, 7438 Trondheim,
Tellefovne: 73 84 86 00

NAV Hjelpemiddelsentral Telemark
Postboks 2861 Kjørbekk, 3730 Skien,
Tellefovne: 35 91 31 00

NAV Hjelpemiddelsentral Troms
9293 Tromsø,
Tellefovne: 77 66 33 00

NAV Hjelpemiddelsentral Vest-Agder
Serviceboks 622, 4606 Kristiansand S,
Tellefovne: 38 12 18 00

NAV Hjelpemiddelsentral Vestfold
Heimdalsvingen 1, 3117 Tønsberg,
Tellefovne: 33 30 75 00

NAV Hjelpemiddelsentral Østfold
Postboks 574, 1703 Sarpsborg,
Tellefovne: 69 97 10 00

Nasjonalt ressurscenter for døvblinde
Postboks 3513, 3007 Drammen,
Tellefovne: 32 21 85 00

NAV senter for yrkesrettet attføring (SYA)
Postboks 8190 Dep, 0034 OSLO,
Tellefovne: 22 98 72 30

NAV arbeidsrådgivning i Hordaland
Kalfarvn. 31,5018 Bergen,
Tellefovne: 55 54 28 70

NAV arbeidsrådgivning i Sør-Trøndelag
Lade Alle 65 B, 7041 Trondheim,
Tellefovne: 73 89 79 20

NAV arbeidsrådgivning i Troms
Kaigata 4, 9008 Tromsø,
Tellefovne: 77 75 16 10

Hørselshemmedes Landsforbund (HLF)
PH 6652 Etterstad, 0609 Oslo,
Tellefovne: 22 63 99 00

Norges Døveforbund (NDF)
Gamle Borgenvei 5, 1385 Asker
Tellefovne: 66 90 70 70

Høreapparatleverandører:
Govlemeabparaatedeellijh:

Gewa AS
Trollåsveien 8, 1411 Kolbotn,
Nedtesæjroe: www.gewa.no

GN ReSound AS
Grensen 8, 0102 Oslo,
Nedtesæjroe: www.resound.no

Medisan AS
Majorstuvn. 36, 0301 Oslo,
Nedtesæjroe: www.medisan.no

Medus AS
Postboks 4, 2712 Brandbu,
Nedtesæjroe: www.medus.no

Oticon AS
Werglandsvn. 7, 0103 Oslo,
Nedtesæjroe: www.oticon.no

Phonak AS
Akersgt. 8, 0105 Oslo,
Nedtesæjroe: www.phonak.no

Sivantos AS
Siemens høreapparater,
Nedre Vollgate 5, 0158 Oslo
Nedtesæjroe: www.bestsound-technology.no

Starkey Norway AS
4001 Stavanger,
Nedtesæjroe: www.starkey.no

HLF

Govemeheaptoji Rijkhesiebrie
Dov govleme - mijjen aamhtese